EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

15. september 2011 *

Kohtuasjas C-264/09,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 14. juulil 2009 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: O. Beynet, F. Hoffmeister ja J. Javorský, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Slovaki Vabariik, esindaja: B. Ricziová,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: slovaki.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees A. Tizzano, kohtunikud J.-J. Kasel, A. Borg Barthet (ettekandja), E. Levits ja M. Berger,

kohtujurist: N. Jääskinen,
kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 15. märtsi 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Slovaki Vabariik jättis tagamata edastusvõrgule mittediskrimineeriva juurdepääsu, on ta rikkunud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tun-

nistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ (ELT L 176, lk 37; ELT eriväljaanne 12/02, lk 211), artikli 20 lõikest 1 ja artikli 9 punktist e tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Šveitsi Konföderatsiooni ning Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigi vaheline investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse leping

2 Šveitsi Konföderatsiooni ning Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigi vahel 5. oktoobril 1990 sõlmitud investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse leping (edaspidi „investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse leping") artikli 1 lõike 1 kohaselt märgib mõiste „investor":

„[…]

b) juriidilisi isikuid, sh äriühinguid, registreeritud äriühinguid, isikuühinguid või muid ühendusi, mis on asutatud või korraldatud mõnel muul lepinguosalise õigusaktidega ette nähtud viisil ning mille asukoht ja tegelik majandustegevus on nimetatud lepinguosalise territooriumil;

[…]".

3 Lepingu artikli 1 lõike 2 kohaselt hõlmab mõiste „investeeringud" igasuguseid varasid ja eelkõige:

„[…];

c) nõudeid ja õigusi mis tahes sooritustele, millel on majanduslik väärtus;

[…]".

4 Nimetatud lepingu artikkel 4 „Kaitsmine, kohtlemine" sätestab:

„[…]

2. Lepinguosalised tagavad, et teise lepinguosalise investorite poolt tema territooriumil tehtud investeeringuid koheldakse ausalt ja õiglaselt. […]

[…]".

5 Selle lepingu artikkel 6 „Võõrandamine, hüvitamine" sätestab:

„1. Lepinguosalised ei rakenda teise lepinguosalise investorite investeeringute suhtes ei otseselt ega kaudselt sundvõõrandamise või natsionaliseerimise meetmeid ega muid, nendega samaväärseid meetmeid, välja arvatud juhul, kui need meetmed

on vajalikud üldsuse huvides ning neid rakendatakse mittediskrimineerivalt ja vastavalt seadusele, ning tingimusel, et nende eest tagatakse tõhus ja küllaldane hüvitis. […]

[…]".

Energiaharta leping

6 Lissabonis 17. detsembril 1994 sõlmitud energiaharta lepingu (edaspidi „EHL"), mis kiideti Euroopa ühenduste nimel heaks nõukogu ja komisjoni 23. septembri 1997. aasta otsusega 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom, mis käsitleb energiaharta lepingu ning energiakasutuse tõhustamist ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokolli sõlmimist Euroopa ühenduste poolt (EÜT 1998, L 69, lk 1; ELT eriväljaanne 12/02, lk 24), artikli 10 lõige 1 sätestab:

„Iga lepinguosaline soodustab ja loob vastavalt käesoleva lepingu sätetele oma territooriumile investeerimiseks stabiilsed, õiglased, soodsad, selged ja arusaadavad tingimused teiste lepinguosaliste investoritele. Kõnealused tingimused sisaldavad kohustust kohelda teiste lepinguosaliste investeeringuid alati ausalt ja õiglaselt. Sellistele investeeringutele tagatakse ka kõige kindlam kaitse ja turvalisus ning ükski lepinguosaline ei takista nende haldamist, hoidmist, kasutamist, nendest kasu saamist või nende võõrandamist mis tahes viisil tarbetute ega diskrimineerivate meetmetega. Mingil juhul ei tohi kõnealuseid investeeringuid kohelda ebasoodsamalt, kui on ette nähtud rahvusvahelise õiguse, sealhulgas lepingujärgsete kohustustega. Iga lepinguosaline järgib kõiki kohustusi, mille ta on võtnud teise lepinguosalise investori või tema investeeringu suhtes."

7 Energiaharta lepingu artikkel 13 „Sundvõõrandamine" sätestab:

„1. Lepinguosalise investori investeeringuid teise lepinguosalise territooriumil ei natsionaliseerita, sundvõõrandata ega allutata muudele natsionaliseerimise või sundvõõrandamisega samaväärsetele meetmetele (edaspidi „sundvõõrandamine"), välja arvatud juhul, kui kõnealune sundvõõrandamine:

a) toimub üldsuse huvides;

b) on mittediskrimineeriv;

c) viiakse läbi vastavalt seadusele;

ning

d) toob kaasa kiire, nõuetekohase ja tõhusa hüvitise maksmise.

Kõnealune hüvitis võrdub sundvõõrandatud investeeringu õiglase turuväärtusega ajal, mis vahetult eelnes sundvõõrandamise või eelseisva sundvõõrandamise teatavakstegemisele viisil, mis mõjutab investeeringu väärtust (edaspidi „hindamiskuupäev").

Kõnealune õiglane turuväärtus väljendatakse investori taotluse korral vabalt konverteeritavas vääringus vastavalt hindamiskuupäeval turul kõnealuse vääringu suhtes kehtinud vahetuskursile. Hüvitis sisaldab ka intressi, mida arvutatakse turupõhise intressimäära alusel alates sundvõõrandamise kuupäevast kuni hüvitise maksmise kuupäevani.

[…]”.

Liidu õigusnormid

8 Akti Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (ELT L 236, lk 33) artikkel 2 sätestab, et „[a]lates ühinemiskuupäevast on asutamislepingute sätted ning institutsioonide […] poolt enne ühinemist vastuvõetud aktid uutele liikmesriikidele siduvad ja neid kohaldatakse nendes riikides vastavalt kõnealustes lepingutes ja käesolevas aktis sätestatud tingimustele”.

9 Direktiivi 2003/54 artikli 9 punkt e sätestab:

„Edastusvõrgu halduri kohustuseks on:

[…]

e) vältida vahetegemist võrgukasutajate või kasutajarühmade vahel ja eriti oma sidusettevõtjate eelistamist;

[…]”.

10 Selle direktiivi artikli 20 lõige 1 sätestab:

„Liikmesriigid tagavad, et rakendatakse kolmandate isikute edastus- ja jaotusvõrkudele juurdepääsu süsteemi, mis põhineb avaldatud, kõikide vabatarbijate suhtes kohaldatavatel tariifidel ning mida kohaldatakse objektiivselt ja võrgukasutajate vahel vahet tegemata. Liikmesriigid tagavad, et nimetatud tariifid või nende arvutamise aluseks olev metoodika kiidetakse enne nende jõustumist heaks vastavalt artiklile 23 ning et need tariifid ja, kui heaks kiidetakse üksnes metoodika, see metoodika avaldatakse enne nende jõustumist.”

Vaidluse taust ja kohtueelne menetlus

11 Äriühing Aare-Tessin AG für Elektrizität (edaspidi „ATEL”), mille asukoht on Oltenis (Šveits) ja Slovenské elektrárne a.s., mille asukoht on Bratislavas (Slovakkia), mille õigusjärglane on Slovenská elektrizačná prenosová sústava a.s. (edaspidi „SEPS”), kes tegutseb Slovaki edastusvõrgu haldurina, sõlmisid 27. oktoobril 1997 lepingu, mis andis Slovenské elektrárne a.s-ile elektrienergia edastamise õiguse Slovakkia kõrgepingevõrgus (edaspidi „kõnealune leping”). Selle lepingu artikli 3 kohaselt andis SEPS ATEL-ile õiguse ajavahemikus 1. oktoobrist 1998 kuni 30. septembrini 2014 Poola

ja Ungari vahel üle kanda 300 MW elektrienergiat. ATEL võib sellest õigusest vabalt loobuda.

12 ATEL-ile eraldatud ülekandeõigus on tasu tema finantsosaluse eest ülekandeliini ehitamisel, millega seoses talle see õigus anti ja see osalus moodustab rohkem kui 50 % ehituskuludest.

13 Pärast Slovaki Vabariigile saadetud märgukirja saatis komisjon 15. detsembril 2006 viimasele põhjendatud arvamuse, milles leidis, et kuna Slovaki Vabariik eraldas „SEPS-i võrkudevahelise ühenduse" tasemel võimsuse liinidel, mis ühendavad Slovaki võrku Poola ja Ungari võrkudega, on Slovaki Vabariik rikkunud direktiivist 2003/54 tulenevaid kohustusi.

14 Slovaki Vabariik vastas põhjendatud arvamusele 9. veebruari 2007. aasta kirjas, milles leidis, et kõnealune leping ei olnud mitte eelisjuurdepääsu andev leping, vaid investeerimisleping. Slovaki Vabariik märkis lisaks, et vaatamata lepingust taganemiseks või selle muutmiseks toimunud kõnelustele, jäi ATEL seisukohale, et lepingut tuleb täita ning investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingut järgida.

15 Kuna komisjon leidis, et Slovaki Vabariik ei ole talle süüks pandud rikkumist kõrvaldanud, otsustas ta esitada käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

16 Komisjon väidab esiteks, et Slovaki Vabariik on rikkunud direktiivi 2003/54 artikli 9 punktist e ja artikli 20 lõikest 1 tulenevaid kohustusi, mille kohaselt tuleb vältida vahetegemist edastusvõrgule juurdepääsu andmisel.

17 Komisjoni sõnul paneb SEPS-i poolt ATEL-ile kuni 30. septembrini 2014 antud ülekande eelisõigus viimase võrreldes teiste võrgukasutajatega eelistatud seisundisse.

18 Komisjon väidab teiseks, et vastupidi sellele, mida väidab Slovaki Vabariik, ei saa nimetatud direktiivi rikkumist põhjendada EÜ artikli 307 esimese lõiguga. Nimetatud säte on kohaldatav vaid siis, kui esineb ebakõla enne Euroopa Liiduga ühinemise kuupäeva sõlmitud lepingutest ühinevatele riikidele tulenevate kohustuste ja ühenduse õiguse vahel. Komisjoni arvates aga puudub investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu ning ühenduse õiguse vahel ebakõla. Pealegi puudub Slovaki Vabariigil lepingust tulenev igasugune kohustus jätta nimetatud leping jõusse. Vastupidi, tal on täielik vabadus leping lõpetada, et täita direktiivist 2003/54 tulenevaid kohustusi.

19 Kolmandaks leiab komisjon, et kuna nimetatud lepingu artikli 4 lõige 2 ja artikkel 6 ei nõua kõnealuse lepingu täitmist kuni selle lõppemiseni, s.o 30. september 2014, puudub ka igasugune kohustus EÜ artikli 307 esimese lõigu mõttes, mis takistaks Slovaki

Vabariiki sellest lepingut lõpetada ja luua seeläbi edastusvõrgule mittediskrimineeriv juurdepääs, nagu näeb ette direktiiv 2003/54.

20 Slovaki Vabariik leiab kostja vastuses esmalt, et kõnealune leping ei ole diskrimineeriv teiste Slovaki elektriturul tegutsevate ettevõtjate suhtes.

21 Teiseks leiab Slovaki Vabariik, et kõnealust lepingut on oluline käsitleda mitte eelisjuurdepääsu andva lepinguna, vaid investeerimislepinguna. Ta täpsustab, et ülekandeõigus on vaid teatud vormis tasu ATEL-i lepingulise investeeringu eest ning et edastusõiguse tühistamine tooks kaasa nimetatud äriühingu diskrimineerimise võrreldes teiste turul tegutsejatega. Ülekandeõiguse äravõtmisel kehtiksid ATEL-i suhtes samasugused tingimused nagu teistele turul tegutsevatele ettevõtjatele, kuigi viimased ei ole Slovaki edastusvõrku midagi investeerinud. See tähendaks nimetatud äriühingu õigustest ilmajätmist selle eest kohast hüvitist maksmata ja oleks vastuolus mitte üksnes kõnealuse lepingu, vaid ka EHL-iga, mis on ühenduse õiguse lahutamatu osa.

22 Kolmandaks, Slovaki Vabariik väidab EHL-i alusel tehtud ATEL-i investeeringu kaitse kohta, et see leping välistab võimaluse tõlgendada direktiivi 2003/54 nii, nagu see näeks ette kohustuse võtta ära ATEL-ile tagatud ülekandeõigus, kuna direktiiv ei või kahjustada EHL-iga tagatud investorite kaitset. Seega võimaldaks direktiivi 2003/54 tõlgendamine komisjoni pakutud viisil ATEL-il mis tahes vahekohtuvaidluses väita, et tagatud ülekandeõiguse äravõtmine selle eest kohast hüvitist maksmata, kujutab

endast sundvõõrandamist käsitlevate sätete rikkumist (EHL artikkel 13), ausa ja õiglase kohtlemise õiguse rikkumist (EHL artikkel 10) või kõnealuse lepingu tingimuse rikkumist (EHL artikli 10 lõike 1 viimane lause).

23 Slovaki Vabariik väidab neljandaks, et isegi kui tagatud ülekandeõiguse äravõtmine ei vasta otsese sundvõõrandamise tingimustele ja isegi kui seda tehti üldistes huvides, võib ATEL tõendada õigusnormidest tulenevat kaudset sundvõõrandamist, mis võiks toimuda üksnes järgides kõiki sundvõõrandamise valdkonnas ette nähtud tingimusi, sh neid, mis näevad ette asjaomasele investorile hüvitise maksmise.

24 Viiendaks, nimetatud liikmesriik peab põhjendamatuks komisjoni väiteid, mille kohaselt ei oleks esiteks kõnealuse lepingu lõpetamine vastuolus investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu artikli 4 lõikega 2, mis nõuab investorite ausat ja õiglast kohtlemist, kuna ATEL võis ette näha Slovaki Vabariigi ühinemise Euroopa Liiduga ja energiaturu liberaliseerimise, ning teiseks ei ole Slovaki Vabariik võtnud endale Šveitsi Konföderatsiooni ees kohustust jätta oma õigusnormidesse muudatused tegemata, mis tooksid kaasa kõnealuse lepingu lõpetamise enne selle lõppemist 30. septembril 2014.

25 Komisjon peab oma repliigis alusetuteks Slovaki Vabariigi väiteid, mille kohaselt oli esiteks rikkumine lõppenud, kuna kehtinud praktikat on alates 1. jaanuarist 2008 muudetud nii, et alates sellest kuupäevast ei olnud ATEL-il enam eelisjuurdepääsu ning teiseks tuli kõnealuse lepingu muudatuse kohaselt rahvusvahelist õigust arvestades näha ette rahaline hüvitis.

26 Komisjon väidab selle kohta esiteks, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa pelk praktika lõpetada rikkumist, kui ühenduse õigusega vastuolus olevad siduvad õigusnormid jäävad kehtima ning et antud juhul kestab rikkumine seni, kuni kõnesolevat lepingut ei ole muudetud või tühistatud. Teiseks, ettevõtjatel on vastavalt rahvusvahelise või siseriikliku õiguse sätetele lubatud selliste lepinguliste õiguste kaotamise eest saada hüvitist, millel põhineb nende investeeringutest tulenev eelistatud kohtlemine.

27 Komisjon asub eelneva põhjal järeldusele, et kuna Slovaki Vabariik ei ole tõendanud, et direktiiv 2003/54 oleks vastuolus EHL-iga, ei ole piisavalt põhjendatud tema väited seoses EÜ artikliga 307, mis puudutavad Euroopa Ühenduse rahvusvahelisi kohustusi.

28 Seoses Slovaki Vabariigi väitega, mille kohaselt oleks kõnealuse lepingu lõpetamine investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu artikli 4 lõikega 2 vastuolus, kuna sellisel juhul ei oleks tegu ausa ja õiglase kohtlemisega, leiab komisjon omakorda, et ükski investor ei saa õiguspäraselt arvestada sellega, et õiguslik raamistik jääb muutumatuks ning et mõistlikud investorid teadsid või oleksid pidanud teadma, et ühinemisel Euroopa Liiduga on Slovaki Vabariigi õiguskorrale märgatav mõju. Nõnda ei kohusta viimati nimetatud lepingu artikli 4 lõige 2 millegagi Slovaki Vabariiki säilitama sellist edastusvõrgu juurdepääsu diskrimineerivat süsteemi, nagu tuleneb kõnealusest lepingust.

Euroopa Kohtu hinnang

29 Slovaki Vabariigi kostja vastus põhineb nii EHL-il kui ka investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingul.

30 Võttes arvesse, et viimati nimetatud leping käsitleb otseselt investeeringute kaitset, tuleb uurida Slovaki Vabariigi kostja vastust, mis sellel lepingul põhineb.

31 Investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse leping sõlmiti 5. oktoobril 1990, s.o enne Slovaki Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, mis toimus 1. mail 2004. Nimetatud leping, mis paneb Slovaki Vabariigile tema territooriumil tehtavate investeeringute osas kohustusi, sisaldab sätteid, mis tagavad Šveitsi investorite Slovakkias tehtavate investeeringute kaitse.

32 Järelikult, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 77 märkis, kuigi Slovaki Vabariik oli selle lepingu tõttu kohustatud täitma kõnealusest lepingust tulenevaid kohustusi, on ATEL-ile võimaldatud eelistatud kohtlemisega seotud võimalik diskrimineerimine õigustatud, isegi kui seda võiks pidada direktiiviga 2003/54 vastuolus olevaks.

33 Selleks et kontrollida, kas see on nii, tuleb uurida, kas ATEL-ile antud eelisjuurdepääsu tuleb pidada tol ajal nimetatud lepinguga hõlmatud investeeringuks. Vaid sellisel juhul tuleb uurida, kas Slovaki Vabariik võis kõnealuse lepingu lõpetada nimetatud lepingut rikkumata.

34 Investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu artikli 1 lõike 2 punkti c kohaldatakse investeeringutele, mis on määratletud kui „igasugused varad" ja eelkõige „nõuded ja õigused mis tahes sooritustele, millel on majanduslik väärtus".

35 Antud juhul, kuivõrd ATEL tasus rohkem kui 50 % Krosno (Poola) ja Lemesany (Slovakkia) liini ehituskuludest, võis ta omandada selle liini kaudu õiguse üle kanda kindlaksmääratud kogus võimsust. Teisisõnu, SEPS-i kohustus anda ATEL-ile ülekandevõimsus pelgalt viimase taotlusel on osa tasust, mis on lepingus ette nähtud ATEL-i finantsosaluse eest kõnealuse ülekandeliini ehitamisel.

36 Neil asjaoludel on ATEL-i omandatud ülekandeõigusel ilmselgelt majanduslik väärtus, kuna see tagab viimasele kindlaksmääratud koguses võimsuse edastamiseks vajaliku juurdepääsu Slovakkia edastusvõrgule, et ta saaks elektrit müüa läbi Ungari Poolas.

37 Järelikult, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 71 märkis, tuleb ATEL-i investeeringut käsitleda kui investeeringut investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu artikli 1 punkti c mõttes ja Slovaki Vabariigi ülesanne on seda sama lepingu artikli 4 lõigete 1 ja 2 alusel kaitsta.

38 Seega tuleb uurida, kas juhul, kui SEPS peaks kõnealuse lepingu lõpetama, tooks see kaasa Slovaki Vabariigi poolt nimetatud lepingu rikkumise, arvestades selle liikmesriigi rahvusvahelisi kohustusi.

39 Antud juhul leiab komisjon erinevalt Slovaki Vabariigist, et kõnealuse lepingu lõpetamine ei ole vastuolus investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu artikli 4 lõikega 2, mis näeb ette investeeringute ausa ja õiglase kohtlemise, ega selle lepingu artikliga 6, kuna see ei kujuta endast sundvõõrandamist nimetatud sätte mõttes.

40 Sellega seoses tuleb meenutada, et kuigi Euroopa Kohtu ülesanne ei ole tõlgendada investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingut, tuleb siiski uurida asjaolusid, mis võimaldavad kindlaks teha, kas see leping näeb ette Slovaki Vabariigile kohustuse, mida EÜ artikli 307 esimese lõigu mõttes EÜ asutamislepingu sätted ei mõjuta.

41 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artikli 307 esimese lõigu eesmärk täpsustada vastavalt rahvusvahelise õiguse põhimõtetele, nagu need tulenevad 23. mai 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 30 lõike 4 punkti b sätetest, et EÜ asutamislepingu kohaldamine ei mõjuta asjaomase liikmesriigi kohustust järgida varasemast lepingust tulenevaid kolmandate riikide õigusi ja täita nendele vastavaid kohustusi (vt selle kohta 14. oktoobri 1980. aasta otsus kohtuasjas 812/79: Burgoa, EKL 1980, lk 2787, punkt 8).

42 Lisaks tuleb selleks, et hinnata, kas ühenduse õigusnorm võib mõne enne ühendusega ühinemist sõlmitud lepingu tõttu kohaldamata jääda, tuleb analüüsida küsimust, kas kõnealune leping paneb asjaomasele liikmesriigile kohustusi, mille täitmist võivad selle osaliseks olevad ühendusevälised riigid jätkuvalt nõuda (vt 2. augusti 1993. aasta otsus kohtuasjas C-158/91: Levy, EKL 1993, lk I-4287, punkt 13).

43 Slovaki Vabariigi sõnul nõuab investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse leping, et ta jätaks jõusse SEPS-i kohustuse tagada ATEL-ile eelisjuurdepääs kõnealuses lepingus viidatud ülekandeliinile.

44 Tuleb aga meenutada, et 4. juulil 2000. aasta otsuses kohtuasjas C-62/98: komisjon *vs.* Portugal (EKL 2000, lk I-5171, punkt 49) täpsustas Euroopa Kohus, et kuigi EÜ artikli 307 kontekstis on liikmesriikidel võimalus valida, millised meetmed võtta, on nad siiski kohustatud kaotama mis tahes vastuolud, mis eksisteerivad ühenduse-eelse

konventsiooni ja EÜ asutamislepingu vahel; kui liikmesriigil tekib raskusi, mis muudavad sellise lepingu kohandamise võimatuks, ei saa välistada, et tal võib tekkida kohustus leping üles öelda.

45 Mainitud kohtuasjas leidis Euroopa Kohus eelkõige seda, et asjaomane leping sisaldas klauslit, mis käsitles otseselt võimalust leping üles öelda ning Portugali Vabariigi lepingu ülesütlemine ei rikkunud antud lepingust Angola Vabariigile tulenevaid õigusi (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Portugal, punkt 46).

46 Siiski tuleb nentida, et kõnealune leping ei sisalda sellist klauslit, mis võimaldaks seda üles öelda.

47 Mis puudutab Slovaki Vabariigi võimalust nimetatud leping lõpetada, pidades kinni investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu artiklist 6, siis tuleb märkida, et see säte näeb ette investeeringute piisava kaitse, mis hõlmab mitte üksnes otseseid ja kaudseid sundvõõrandamise meetmeid, vaid ka meetmeid, millel on samasugune mõju kui sundvõõrandamisel.

48 Järelikult, kui kõnealuse lepingu lõpetamise tõttu jääks ATEL ilma tasust, mis on lepingus ette nähtud tema finantsosaluse eest ülekandeliini ehitamisel Krosno ja Lemesany vahel, piiraks selline meede ATEL-i õigusi ja sel oleks samasugune mõju kui sundvõõrandamisel investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepingu artikli 6 mõttes.

49 Mainitud artikkel 6 näeb ühtlasi ette investori õiguse hüvitisele juhul, kui on rikutud tema investeeringu mittesundvõõrandamise õigust. Hüvitise maksmise kohustus sundvõõrandamise korral ei kaota seega Slovaki Vabariigi kohustust mitte sundvõõrandada investeeringuid, mis on kaitstud investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepinguga.

50 Peab lisama, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 105, et Slovaki Vabariik ei saa enda õigusaktidega kõnealuse lepingu sätete sõnastust või toimet muuta ega õiguslikke tagajärgi kaotada. Isegi kui Slovakkia võtaks vastu seaduse, millega eelisjuurdepääsu elektrienergia edastusvõrkudele andvad lepingud kuulutataks Slovakkias kehtetuks, ei muudaks see fakti, et leping jääks SEPS-ile ikkagi siduvaks. Seega on Slovaki Vabariigil jaoks ainus võimalus oma kohustuste täitmiseks võtta vastu õigusakt, mis on suunatud konkreetselt SEPS-ile ja takistab viimasel lepingut täitmast, mis vastaks ATEL-ile antud ülekandeõiguse kaudsele sundvõõrandamisele.

51 Eeltoodut arvestades tuleb asuda seisukohale, et ATEL-ile antud eelisjuurdepääsu võib käsitleda kui investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepinguga kaitstud investeeringut ja EÜ asutamislepingu sätted ei saa seda EÜ artikli 307 esimese lõigu kohaselt mõjutada.

52 Neil asjaoludel tuleb sedastada, et isegi kui ATEL-ile antud eelisjuurdepääs ei ole direktiiviga 2003/54 kooskõlas, on selline eelisjuurdepääs EÜ artikli 307 esimese lõiguga kaitstud.

53 Järelikult tuleb komisjoni hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

54 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Slovaki Vabariik on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.

Allkirjad